

Χανιά, Αθήνα, Δράμα,
Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Σέρρες

7 Οκτωβρίου 2019

**Ανοικτή επιστολή προς
τον κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας
τα μέλη της Βουλής των Ελλήνων**

Αφορά τις «Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού» στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Υγείας

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,
Αξιότιμα μέλη της Βουλής των Ελλήνων,

Οι Σύλλογοι, αστικοί μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί και οι ομάδες πολιτών που εκπροσωπούμε, αγωνίζονται για την προστασία από το παθητικό κάπνισμα, ιδίως από τον καπνό του τσιγάρου και των κάθε είδους καπνικών προϊόντων σε δημόσιους χώρους.

Το νομοσχέδιο που μόλις κατατέθηκε στη Βουλή περιλαμβάνει ρηξικέλευθες διατάξεις (κατάργηση της εξαίρεσης των κέντρων διασκέδασης, απαγόρευση σε ορισμένους υπαίθριους χώρους, εμπλοκή της ΕΛ.ΑΣ). Ωστόσο, οι εν λόγω διατάξεις κινδυνεύουν να μείνουν κενό γράμμα λόγω της πολύπλοκης διατύπωσης και των νομικών προβλημάτων που δημιουργούν αφού αλληλεπικαλύπτονται με άλλες ισχύουσες διατάξεις της τροποποιούμενης νομοθεσίας χωρίς να τις καταργούν ρητά. Αυτό αποκαλύπτει είτε άγνοια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας είτε προχειρότητα – δεν θέλουμε να πιστέψουμε ότι υπήρχε δόλος.

Λυπούμαστε, που οι υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας κατά την διαμόρφωση της πρότασης του Σχεδίου Νόμου, δεν φρόντισαν να επικοινωνήσουν πρωτίστως με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που αγωνίζονται για την προστασία από το παθητικό κάπνισμα.

Συγκρίνοντας το κείμενο που τέθηκε σε διαβούλευση με το νομοσχέδιο που κατατέθηκε διαπιστώνουμε ότι η διαδικασία της ήταν προσχηματική αφού δεν υιοθετήθηκε **καμία** από τις ουσιαστικές παρεμβάσεις. Επιπλέον, η έκθεση αξιολόγησης των συνεπειών είναι σαφώς ελλιπής (π.χ. δεν αναφέρεται σε ποσοτικά στοιχεία ούτε όσον αφορά τις αναμενόμενες επιπτώσεις στις δαπάνες υγείας από τον περιορισμό του καπνίσματος ούτε όσον αφορά τις επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω μείωσης των αποτίγερων).

Επισυνάπτουμε την επιστολή που απευθύναμε στον Υπουργό Υγείας με τα σχόλια μας όπως αναρτήθηκαν στην δημόσια διαβούλευση. Μέχρι σήμερα δεν έχουμε λάβει επιβεβαίωση λήψης ούτε τον προβλεπόμενο αριθμό πρωτοκόλλου.

Ελπίζουμε ότι έστω και στη ύστατη αυτή στιγμή θα λάβετε υπόψη σας τις προτάσεις μας στην τελική μορφή του νόμου που θα ψηφιστεί. Επιπλέον ελπίζουμε ότι θα ζητήσετε τη βοήθειά μας, κατά τον σχεδιασμό των μέτρων εφαρμογής, τα οποία θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνουν κατά προτεραιότητα την θέσπιση πρακτικής διαδικασίας (και ανώνυμων) καταγγελιών (τηλεφωνικά και διαδικτυακά) καθώς και την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων.

Με εκτίμηση,

Ακολουθεί κατάλογος των συλλόγων, αστικών μη-κερδοσκοπικών οργανισμών και ομάδων πολιτών που υπογράφουν την παρούσα ανοικτή επιστολή:

Σύλλογος «Ακαπνίστας», Χανιά	Δημήτρης Κοτζαμπασάκης, Παναγιώτης Αλεβαντής akapnistas@gmail.com
Ομάδα Ενεργών Πολιτών Δράμας	Δημήτριος Βέττος, energoipolitesdramas@gmail.com
Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ)	Παναγιώτης Δημητράς, panayotedimitras@gmail.com
Πανελλήνιος Σύλλογος «Προστασία από το παθητικό κάπνισμα» (Θεσσαλονίκη)	Όμηρος Παπαδόπουλος, info@freeofsmoke.gr
Διαδικτυακή ομάδα «Ψυχαγωγία Χωρίς Καπνό!», Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Μηνύματα Ζωής» με διακριτικό τίτλο «NoSmoke.gr»	Νίκος Πουλόπουλος, nikospoulopoulos00@gmail.com
Αντικαπνιστικός Σύλλογος Πάτρας-1986	Κωνσταντίνος Τσαχρέλιας, tsaxre@gmail.com
Αντικαπνιστικός Σύλλογος Νομού Σερρών	Κωνσταντίνος Καλογιαννίδης, kalogiank@windowslive.com
Διαδικτυακές ομάδες «STOP στο Παθητικό Κάπνισμα», «Συνήγορος των ΑμεΑ»	Ανδρέας Μπαρδάκης, andreas_bardakis@otenet.gr

Εκτός από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων που αναγράφονται πιο πάνω, τα τηλέφωνα βρίσκονται επίσης στη διάθεσή σας, εάν τα επιθυμείτε.

Κοινοποίηση: Υπουργό Υγείας κ. Βασίλη Κικίλια (minister@moh.gov.gr)
Υφυπουργό Υγείας κ. Βασίλη Κοντοζαμάνη (yfypourgos@moh.gov.gr)
Υφυπουργό παρά τω πρωθυπουργώ κ. Άκη Σκέρτσο (depmincoord@primeminister.gr)

Συν. Τα κυριότερα σημεία του νομοσχεδίου που επισημαίνονται ως προβληματικά

Επιστολή στον Υπουργό Υγείας της 1^{ης} Οκτωβρίου 2019 με σχόλια στο Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας με τίτλο «*Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Υγείας*»
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΠΝΟΥ

Τα κυριότερα σημεία του νομοσχεδίου που επισημαίνονται ως προβληματικά
**ΜΕΡΟΣ Β΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΠΝΟΥ του Νομοσχεδίου του Υπουργείου Υγείας με
τίτλο «Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού
και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Υγείας»**

1. Δεν προβλέπεται ρητά

- α) **ότι το κάπνισμα σε δημόσιους χώρους παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα των μη καπνιστών**, θέτει σε άμεσο κίνδυνο την υγεία τους, παραβιάζει τους κανονισμούς υγιεινής κι ασφάλειας στην εργασία και παρεμποδίζει τη συμμετοχή των ατόμων με σοβαρές χρονιές παθήσεις και των εγκύων γυναικών στην κοινωνική και επαγγελματική ζωή (βλέπε και σχετική [ανακοίνωση](#) του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών).
- β) ο **υποχρεωτικός ορισμός υπεύθυνου** κάθε δημόσιου χώρου ο οποίος να φέρει και ποινική ευθύνη για τις τυχόν παραβάσεις της νομοθεσίας (πρβλ. την [νομοθεσία της Κύπρου](#) και τις σχετικές [οδηγίες εφαρμογής](#)).

2. Οι μόνες χρήσιμες τροποποιήσεις που είναι απαραίτητες αφορούν:

- α) Την **εμπλοκή της Ελληνικής Αστυνομίας** (αλλά και των υπηρεσιών αστυνόμευσης των Ενόπλων Δυνάμεων δηλ. Στρατονομία, Ναυτονομία, Αερονομία που δεν προβλέπεται). Ωστόσο, όχι με τον τρόπο που προβλέπει το νομοσχέδιο δηλ. με προσθήκη νέας παραγράφου 3 στο άρθρο 3, αλλά με την συμπλήρωση του σχετικού άρθρου που προβλέπει τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές (άρθρο 5 παράγραφος 3 τελευταία υπο-παράγραφος).
- β) Την απαγόρευση της κατανάλωσης καπνού στους υπαίθριους δημόσιους χώρους, ιδίως όπου συχνάζουν ανήλικοι. Ωστόσο, **αυτό δεν απαιτεί αναγκαστικά νομοθετική ρύθμιση αλλά θα μπορούσε να επιβληθεί με απλή υπουργική απόφαση με βάση τον ισχύοντα νόμο** (σχετικές προτάσεις είχαν υποβληθεί από τις υπηρεσίες στην προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Υγείας αλλά δεν υιοθετήθηκαν). **Δυστυχώς με το νομοσχέδιο η σχετική διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 στοιχείο η) καταργείται!**
- γ) Την κατάργηση της εξαίρεσης για τα καζίνο και τα κέντρα διασκέδασης (λόγω της σχετικής απόφασης τους Συμβουλίου Επικρατείας).

3. Θα μπορούσαν επίσης να γίνουν ορισμένες τροποποιήσεις για να διορθωθούν συγκεκριμένες ελλείψεις και αντιφάσεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν:

- δ) Τους **ανήλικους** κάτω των 12 ετών όταν επιβαίνουν στα αυτοκίνητα με καπνιστές. Το άρθρο 3 η) έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 1 του τροποποιούμενου νόμου 3730/2008 και με το άρθρο 1 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Νόμος 2101/1992) προβλέπει ότι **«ανήλικοι είναι όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους»**.
- ε) Την συμπλήρωση του άρθρου 2 παρ 1 η) για την **απαγόρευση της διαφήμισης με οπτικοακουστικά μέσα ή με τη χρήση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και μέσων κοινωνικής δικτύωσης**.
- στ) Αν υιοθετηθεί τελικά η προσθήκη περί έρευνας αγοράς, θα πρέπει να συμπεριληφθεί και πρόταση σύμφωνα με την οποία θα **απαγορεύεται ο δειγματισμός και η δωρεάν διάθεση καπνικών προϊόντων σε ανήλικους καθώς και σε εξωτερικούς, υπαίθριους και εσωτερικούς χώρους**.

4. Οι αλλαγές του νομοσχεδίου που δημιουργούν σύγχυση σε σχέση με ισχύουσες διατάξεις περιλαμβάνουν:

- α) Την προτεινόμενη αλλαγή του άρθρου 2 παρ. 1 στοιχείο στ) που συγκρούεται με το ισχύον άρθρο 3 παρ. 1 στοιχείο β).
- β) Την προτεινόμενη προσθήκη της (νέας) παραγράφου 2 στο άρθρο 3 (**«Ο Υπουργός Υγείας ασκεί την εποπτεία εφαρμογής των διατάξεων περί της ολικής απαγόρευσης του**

καπνίσματος στους δημόσιους χώρους και σε όλους τους χώρους παροχής εργασίας») που συγκρούεται με τη νομοθεσία περί υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας, η εφαρμογή της οποίας αποτελεί αντικείμενο των επιθεωρητών εργασίας του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (που περιλαμβάνεται στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές του άρθρου 5 παρ. 3). Οι σχετικές διατάξεις αποτελούν μέρος του ευρω-ενωσιακού κεκτημένου (οδηγίες 89/654/ΕΟΚ και 89/391/ΕΟΚ).

- γ) Την προτεινόμενη προσθήκη της (νέας) παραγράφου 4 στο άρθρο 3 που συγκρούεται με το ισχύον άρθρο 6 παρ. 6 το οποίο προβλέπει επιπλέον ότι για το ύψος του προστίμου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υποτροπή, τόσο για τους καπνιστές όσο και για τους υπεύθυνους των χώρων.
5. Τέλος η αλλαγή που επιχειρείται με το άρθρο 19 του νομοσχεδίου για τα καπνικά μασώμενα προϊόντα αφορά στην πραγματικότητα, την παράταση της αναστολής ισχύος μόνο της παραγράφου 2 του άρθρου 15 (με την οποία απαγορεύεται η κυκλοφορία στην αγορά του καπνού μάρσας, του καπνού που λαμβάνεται από τη μύτη και των υποκατάστατων καπνού). Ωστόσο, η διατύπωση της προτεινόμενης τροποποίησης **φαίνεται να παρατείνει κατά έξη μήνες** και τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 17 (αφορά τις **συσσκευασίες των νέων προϊόντων καπνού**) και του άρθρου 18β (αφορά την **κυκλοφορία των ηλεκτρονικών τσιγάρων** και περιεκτών επαναπλήρωσης με μη νικοτινούχο υγρό).

Ανεπίσημη επικαιροποιημένη κωδικοποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας υπάρχει στη διεύθυνση <https://akapnistas.blogspot.com/2019/04/blog-post.html>

Προς
κ. Βασίλη Κικίλια
Υπουργό Υγείας
Αριστοτέλους 17
104 33 Αθήνα

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση minister@moh.gov.gr

Χανιά,
Αθήνα, Δράμα,
Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Σέρρες

1 Οκτωβρίου 2019

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Οι Σύλλογοι, αστικοί μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί και οι ομάδες πολιτών που εκπροσωπούμε, αγωνίζονται για την προστασία από το παθητικό κάπνισμα, ιδίως από τον καπνό του τσιγάρου και των κάθε είδους καπνικών προϊόντων σε δημόσιους χώρους.

Επισυνάπτουμε έγγραφο με σχόλια στο Σχέδιο νόμου του Υπουργείου σας με τίτλο «*Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Υγείας*» που αναρτήθηκε στον Δικτυακό Τόπο Διαβουλεύσεων oregon.gov.

Υπογραμμίζουμε ωστόσο, ότι πέρα από την τελική μορφή του νόμου που θα ψηφιστεί, πολύ μεγάλη σημασία θα έχει η εφαρμογή του. Γι' αυτό θεωρούμε ύψιστης προτεραιότητας την θέσπιση πρακτικής διαδικασίας (και ανώνυμων) καταγγελιών (τηλεφωνικά και διαδικτυακά) καθώς και δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων.

Λυπούμαστε, που οι υπηρεσίες του Υπουργείου σας κατά την διαμόρφωση της πρότασης του Σχεδίου Νόμου, δεν φρόντισαν να επικοινωνήσουν πρωτίστως με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που αγωνίζονται για την προστασία από το παθητικό κάπνισμα. Ωστόσο, ελπίζουμε ότι θα λάβετε υπόψη σας όλα μας τα σχόλια και ότι θα ζητήσετε τη βοήθειά μας, κατά τον σχεδιασμό των μέτρων εφαρμογής.

Σας παρακαλούμε να μας κοινοποιήσετε τον αριθμό πρωτοκόλλου με τον οποίο καταχωρήθηκε η παρούσα (σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3979/2011 και την υπουργική απόφαση ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 με ΑΔΑ: ΒΕΤ6Χ - ΔΦ2).

Με εκτίμηση,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου,

Δημήτρης Κοτζαμπασάκης
Πρόεδρος
κινητό 69 7201 3505

Παναγιώτης Αλεβαντής
Γραμματέας
κινητό 69 7428 9919

Την παρούσα επιστολή προσυπογράφουν και οι:

<i>Ομάδα Ενεργών Πολιτών Δράμας</i>	Δημήτριος Βέττος, energopolitesdramas@gmail.com
<i>Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι (ΕΠΣΕ)</i>	Παναγιώτης Δημητράς, panayotedimitras@gmail.com
<i>Σύλλογος «Προστασία από το παθητικό κάπνισμα» (Θεσσαλονίκη)</i>	Όμηρος Παπαδόπουλος, info@freeofsmoke.gr
<i>Διαδικτυακή ομάδα «Ψυχαγωγία Χωρίς Καπνό!», Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Μηνύματα Ζωής» με διακριτικό τίτλο «NoSmoke.gr»</i>	Νίκος Πουλόπουλος, nikospoulopoulos00@gmail.com
<i>Αντικαπνιστικός Σύλλογος Πάτρας-1986</i>	Κωνσταντίνος Τσαχρέλιας, tsaxre@gmail.com
<i>Αντικαπνιστικός Σύλλογος Νομού Σερρών</i>	Κωνσταντίνος Καλογιαννίδης, kalogiank@windowslive.com
<i>Άκαπνα Καταστήματα (akarnos.gr), ΑΜΚΕ</i>	Γεώργιος Μπαλαφούτης, george@akarnos.gr
<i>Διαδικτυακές ομάδες «STOP στο Παθητικό Κάπνισμα», «Συνήγορος των ΑμεΑ»</i>	Ανδρέας Μπαρδάκης, andreas_bardakis@otenet.gr

Εκτός από τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις όλων που αναγράφονται πιο πάνω, τα τηλέφωνα βρίσκονται επίσης στη διάθεσή σας, εάν τα επιθυμείτε.

Αντίγραφο: Υφυπουργό Υγείας κ. Βασίλη Κοντοζαμάνη (yfypourgos@moh.gov.gr)

Συν. Σχόλια στο Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας με τίτλο «*Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Υγείας*» ΜΕΡΟΣ Β΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΠΝΟΥ

Σχόλια στο
Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας με τίτλο
«Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού και
άλλες διατάξεις του Υπουργείου Υγείας»
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΠΝΟΥ

A. Γενικές παρατηρήσεις

1. Οι προτεινόμενες αλλαγές είναι ρηξικέλευθες και η σωστή εφαρμογή τους θα συμβάλει στον περιορισμό του παθητικού καπνίσματος στους δημόσιους χώρους. Αυτή τουλάχιστον είναι η εντύπωση που δίδεται από το κείμενο το οποίο δόθηκε σε διαβούλευση καθώς και από τις δημόσιες δηλώσεις της πολιτικής ηγεσίας που προηγήθηκαν.
2. Ωστόσο, η προσεκτική ανάγνωση του κειμένου σε αντιδιαστολή με την ισχύουσα νομοθεσία (όπως έχει τροποποιηθεί) αποκαλύπτει ότι το κείμενο εκτός από προχειρογραμμένο θα δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από όσα δίνει την εντύπωση ότι θα λύσει. Συγκεκριμένα:
  - α) Πολλές από τις προτεινόμενες αλλαγές συμπληρώνουν ή τροποποιούν και άλλες υφιστάμενες διατάξεις χωρίς να κάνουν αναφορά σε αυτές, με αποτέλεσμα αν ψηφιστούν ως έχουν να οδηγήσουν σε πολλαπλασιασμό των αντιφάσεων που ήδη υπάρχουν στο νόμο.
  - β) Ακόμη και το κείμενο ορισμένων προτεινόμενων διατάξεων περιέχει αντιφάσεις οι οποίες είναι σίγουρο ότι θα ακυρώσουν την εφαρμογή του νόμου στην πράξη.
  - γ) Επιπλέον, η ίδια η σειρά των προτεινόμενων τροποποιήσεων (πρώτα για το άρθρο 3 και μετά για το άρθρο 2 του νόμου) δείχνει τουλάχιστον προχειρότητα.
3. Εξάλλου, οι προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν περιλαμβάνουν πιο προχωρημένες διατάξεις όπως:
  - α) πρόβλεψη ότι **το κάπνισμα σε δημόσιους χώρους παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα των μη καπνιστών**, θέτει σε άμεσο κίνδυνο την υγεία των τρίτων, παραβιάζει τους κανονισμούς υγιεινής κι ασφάλειας στην εργασία και παρεμποδίζει τη συμμετοχή των ατόμων με σοβαρές χρονιές παθήσεις και των εγκύων γυναικών στην κοινωνική κι επαγγελματική ζωή,
  - β) **υποχρεωτικό ορισμό υπεύθυνου κάθε δημόσιου χώρου** ο οποίος να φέρει και ποινική ευθύνη για τις τυχόν παραβάσεις της νομοθεσίας (πρβλ. την σχετική νομοθεσία της Κύπρου).
4. Τέλος υπογραμμίζεται ότι το Υπουργείο προχώρησε στην διαβούλευση επί των προτεινόμενων αλλαγών χωρίς να έχει προηγηθεί συζήτηση με εκπροσώπους οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που αγωνίζονται για την προστασία από το παθητικό κάπνισμα αλλά ούτε και της συμβουλευτικής επιτροπής υπό τον καθ. Παν. Μπεχράκη η οποία δεν έχει ακόμη συσταθεί επίσημα.

B. Άρθρο 17 – Απαγόρευση χρήσης προϊόντων καπνού

1. Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) «σε όλα τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, ιδίως τα καταστήματα παρασκευής και προσφοράς φαγητών, ποτών, γλυκισμάτων, κάθε είδους παρασκευασμάτων γάλακτος, μικτών καταστημάτων και κέντρων διασκέδασης κατά την έννοια των διατάξεων της υπ' αριθ. Υ1γ/Γ.Π./οικ.47829/2017 Υγειονομικής Διάταξης (Β' 2161), εξαιρουμένων των εξωτερικών τους χώρων, σε περίπτωση που είναι περιμετρικά ανοικτοί σε δύο πλευρές τουλάχιστον)».

Το εν λόγω στοιχείο δεν τροποποιείται. Ωστόσο, η διατήρησή του ως έχει, έρχεται σε αντίθεση με την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ) που προβλέπει ότι απαγορεύεται «... η κατανάλωση προϊόντων καπνού σε κλειστούς και υπαίθριους χώρους διεξαγωγής αθλοπαιδιών, ψυχαγωγίας και συγκέντρωσης ανηλίκων, σε κλειστούς χώρους

ομαδικών αθλημάτων και κλειστούς χώρους αθλητικών εκδηλώσεων». Δηλαδή, οι ανήλικοι μπορούν να υφίστανται το παθητικό κάπνισμα στους εξωτερικούς χώρους των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος αλλά όχι σε άλλους συγκεκριμένους υπαίθριους χώρους.

Συνεπώς προτείνεται η διαγραφή του τελευταίου τμήματος της πρώτης πρότασης καθώς και της δεύτερης πρότασης ώστε **το τελικό κείμενο του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β)** να διατυπωθεί ως εξής:

(β) σε όλους τους εσωτερικούς, εξωτερικούς και υπαίθριους χώρους των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, ιδίως των καταστημάτων παρασκευής και προσφοράς φαγητών, ποτών, γλυκισμάτων, κάθε είδους παρασκευασμάτων γάλακτος, μικτών καταστημάτων και κέντρων διασκέδασης κατά την έννοια των διατάξεων της υπ' αριθ. Υ1γ/Γ.Π./οικ.47829/2017 Υγειονομικής Διάταξης (Β' 2161).

2. Άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο η) «Στα πάσης φύσεως αυτοκίνητα, ιδιωτικής και δημοσίας χρήσης, όταν επιβαίνουν ανήλικοι κάτω των 12 ετών.»

Το εν λόγω στοιχείο δεν τροποποιείται. Ωστόσο, η διατήρησή του ως έχει, διατηρεί την αντίφαση όσον αφορά τον ορισμό του ανήλικου σε σχέση με το άρθρο 1 του Νόμου 3730/2008 το οποίο, σε συμφωνία και με το άρθρο 1 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Νόμος 2101/1992) προβλέπει ότι «*ανήλικοι είναι όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.*».

Συνεπώς προτείνεται η διαγραφή του τελευταίου τμήματος της πρότασης (κάτω των 12 ετών) ώστε **το τελικό κείμενο του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο η)** να διατυπωθεί ως εξής:

η) Στα πάσης φύσεως αυτοκίνητα, ιδιωτικής και δημοσίας χρήσης, όταν επιβαίνουν ανήλικοι. (Η δεύτερη παράγραφος «Για την ως άνω παράβαση επιβάλλεται ... όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3868/2010 (Α' 129).» παραμένει αμετάβλητη).

3. Άρθρο 3 παράγραφος 1 τελευταία υπο-παραγράφος «Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να υπάγονται και άλλοι χώροι στην απαγόρευση του παρόντος άρθρου»

Το εν λόγω στοιχείο διαγράφεται. Ωστόσο, η **αδικαιολόγητη διαγραφή** του είναι εντελώς άστοχη, δεδομένου ότι παρέχει τη δυνατότητα επέκτασης των απαγορεύσεων χωρίς προσφυγή σε νέες νομοθετικές ρυθμίσεις. Εάν μάλιστα ο συντάκτης των προτεινόμενων τροποποιήσεων είχε κατανοήσει το νόημα της παρούσας υπο-παραγράφου θα μπορούσε να την έχει αξιοποιήσει χωρίς να χρειαστεί η προσφυγή σε νομοθετική ρύθμιση.

Συνεπώς προτείνεται η **διατήρηση** (μη διαγραφή) της τελευταίας υπο-παραγράφου **του άρθρου 3 παράγραφος 1** ως έχει.

4. Άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 2. «Ο Υπουργός Υγείας ασκεί την εποπτεία εφαρμογής των διατάξεων περί της ολικής απαγόρευσης του καπνίσματος στους δημόσιους χώρους και σε όλους τους χώρους παροχής εργασίας.»

Επισημαίνεται ότι

- α) η εν λόγω παράγραφος **έρχεται σε αντίθεση** με την νομοθεσία περί υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας, η εφαρμογή της οποίας αποτελεί αντικείμενο των επιθεωρητών εργασίας του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι σχετικές διατάξεις αποτελούν μέρος του ευρω-ενωσιακού κεκτημένου (οδηγίες 89/654/ΕΟΚ και 89/391/ΕΟΚ).
- β) το ως άνω αναφερόμενο ΣΕΠΕ δεν καταργείται ούτε μεταφέρεται εκτός Υπουργείου Εργασίας, απλώς υπάγεται στον Γενικό Επιθεωρητή της Επιθεώρησης Εργασίας του εν λόγω υπουργείου, θέση που δημιουργείται με βάση το άρθρο 111 παράγραφος 13 του Νόμου 4622/2019 για το Επιτελικό κράτος.

5. Άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 3. «Αρμόδιες αρχές για τη διασφάλιση της εφαρμογής του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την ολική απαγόρευση του καπνίσματος στους δημόσιους χώρους και σε όλους τους χώρους παροχής εργασίας, μέσω της διαπίστωσης των παραβάσεων και της επιβολής κυρώσεων, είναι οι υγειονομικές υπηρεσίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α' και Β' βαθμού), η δημοτική αστυνομία, οι λιμενικές αρχές στην περιοχή της ευθύνης τους, καθώς και το ένστολο προσωπικό της ΕΛ.ΑΣ.»

Επισημαίνεται ότι

- α) η εν λόγω παράγραφος **αντιφάσκει** με το Άρθρο 5 (Φορείς προστασίας και ελέγχου για τη χρήση καπνού και αλκοόλ) παράγραφος 3 (τελευταία υπο-παράγραφος) του τροποποιούμενου Νόμου 3730/2008 (όπως ισχύει με βάση την τροποποίηση με το Νόμο 3918/2011 άρθρο 65 παρ. 1), η οποία προβλέπει ότι «Αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο εφαρμογής του παρόντος, τη βεβαίωση των παραβάσεων και την επιβολή κυρώσεων είναι οι Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού, η Δημοτική Αστυνομία¹, οι υπάλληλοι επιθεωρητές της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Ε.Ο.Τ. του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, οι επιθεωρητές εργασίας του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης², ο Τομέας Ελέγχου Καπνού και Αλκοόλ του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), οι ιατροί και οδοντίατροι Δημόσιας Υγείας του κλάδου ΕΣΥ και οι επόπτες δημόσιας υγείας της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και οι λιμενικές αρχές.»

Ωστόσο, το ανωτέρω άρθρο 5 δεν τροποποιείται και με την προτεινόμενη διάταξη φαίνεται να καταργείται!

- β) Καμία από τις παραπάνω υπηρεσίες ούτε φυσικά η ΕΛ.ΑΣ δεν έχουν **αρμοδιότητα ελέγχου μέσα σε στρατιωτικές μονάδες** - υπηρεσίες. Οπότε εντός στρατιωτικών χώρων δεν υπάρχουν όργανα που να έχουν νόμιμη δικαιοδοσία επιβολής προστίμων.
- γ) Επιπλέον, ο προσδιορισμός «ένστολο» προσωπικό αποκλείει τον έλεγχο από μέλη της ΕΛ.ΑΣ. με πολιτικά, επιτείνοντας έτσι την παρανομία, αφού τόσο οι καπνιστές όσο και οι υπεύθυνοι των χώρων μόλις αντιληφθούν ένστολους αστυνομικούς θα φροντίζουν να εξαφανίσουν τα πειστήρια της παράνομης δραστηριότητας (τασάκια, αποτίγαρα κλπ.).

Συνεπώς προτείνεται η αναδιατύπωση του άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 3 ως εξής:

«Αρμόδιες αρχές για τη διασφάλιση της εφαρμογής του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την ολική απαγόρευση του καπνίσματος στους δημόσιους χώρους και σε όλους τους χώρους παροχής εργασίας, μέσω της διαπίστωσης των παραβάσεων και της επιβολής κυρώσεων, είναι οι υγειονομικές υπηρεσίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α' και Β' βαθμού), η δημοτική αστυνομία, οι λιμενικές και στρατιωτικές αρχές στην περιοχή της ευθύνης τους, καθώς και το προσωπικό της ΕΛ.ΑΣ.»

Η εν λόγω διατύπωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά και για την αναδιατύπωση του άρθρου 5 παράγραφος 3, τελευταία υπο-παράγραφος του Νόμου 3730/2008.

6. Άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 4. «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι σχετικά με τη διαδικασία ελέγχου, διαπίστωσης των παραβάσεων, βεβαίωσης και είσπραξης των σχετικών προστίμων, το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων, η διάθεση των εσόδων από τα επιβληθέντα πρόστιμα, και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων, εκτός εάν προβλέπεται σχετικώς ειδικότερη εξουσιοδοτική διάταξη.»

¹ Επισημαίνεται ότι ως αποτέλεσμα της επανασύστασης της Δημοτικής Αστυνομίας με το άρθρο 19 του νόμου 4325/2015 πολλοί Δήμοι δεν ανέθεσαν στις αρμόδιες υπηρεσίες (δημοτικούς αστυνομικούς ή μη) την αρμοδιότητα ελέγχου της νομοθεσίας απαγόρευσης του καπνίσματος σε κλειστούς δημόσιους χώρους.

² Βλέπε και παραπάνω παρατήρηση για το άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 2.

Επισημαίνεται ότι η εν λόγω παράγραφος διαφέρει ελαφρά από την παράγραφο 6 του άρθρου 6³ του τροποποιούμενου νόμου 3730/2008.

- α) Σε αντίθεση με το άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 2 που αναθέτει την εποπτεία εφαρμογής των διατάξεων περί της ολικής απαγόρευσης του καπνίσματος στον Υπουργό Υγείας από τη διατύπωση της (νέας) παραγράφου 4 φαίνεται να προκύπτει ότι την πρωτοβουλία για την ΚΥΑ έχει ο Υπουργός Οικονομικών.
- β) Απαλείφεται η αναφορά στα άλλα συναρμόδια υπουργεία (π.χ. τα Υπουργεία Πολιτισμού και Τουρισμού και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης) τα οποία έχουν επίσης αρμοδιότητες με βάση το άρθρο 5 παράγραφος 3 που δεν τροποποιείται.
- γ) Επιπλέον το άρθρο 6 (το οποίο είτε δεν τροποποιείται είτε καταργείται σιωπηρώς) προβλέπει ότι για το ύψος του προστίμου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η υποτροπή, τόσο για τους καπνιστές όσο και για τους υπεύθυνους των χώρων.

Συνεπώς προτείνεται το άρθρο 3 (νέα) παράγραφος 4 να διατυπωθεί ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών και άλλων συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι σχετικά με τη διαδικασία ελέγχου, διαπίστωσης των παραβάσεων, επιβολής, βεβαίωσης και είσπραξης των σχετικών προστίμων, το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων ανάλογα με την ενδεχόμενη υποτροπή, η διάθεση των εσόδων από τα επιβληθέντα πρόστιμα, και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους, εκτός εάν προβλέπεται σχετικώς ειδικότερη εξουσιοδοτική διάταξη.»

Η εν λόγω διατύπωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά και για την αναδιατύπωση του άρθρου 6 παράγραφος 6 του Νόμου 3730/2008.

Γ. Άρθρο 18 – Απαγόρευση κατανάλωσης καπνού σε υπαίθριους χώρους

1. Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ) «(όπως τροποποιείται – οι τροποποιήσεις είναι υπογραμμισμένες) η κατανάλωση προϊόντων καπνού σε κλειστούς και υπαίθριους χώρους διεξαγωγής αθλοπαιδιών, ψυχαγωγίας και συγκέντρωσης ανηλίκων, σε κλειστούς χώρους ομαδικών αθλημάτων και κλειστούς χώρους αθλητικών εκδηλώσεων. Για κάθε παράβαση της παρούσας διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο ύψους διακοσίων (200) ευρώ στους παρανόμως καπνίζοντες και πεντακοσίων (500) ευρώ στους υπεύθυνους διαχείρισης των παραπάνω χώρων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι σχετικά με την απαγόρευση του καπνίσματος σε κλειστούς και υπαίθριους χώρους όπου υπάρχουν ανήλικοι.»

Επισημαίνεται ότι η διατύπωση της πρώτης πρότασης του εν λόγω στοιχείου δημιουργεί **σύγχυση** όσον αφορά τους κλειστούς και υπαίθριους χώρους απαγόρευσης του καπνίσματος δεδομένου ότι φαίνεται πως η απαγόρευση ισχύει μόνο αν εκεί συχνάζουν ανήλικοι – ενώ από τις δηλώσεις στον τύπο δόθηκε η εντύπωση ότι η απαγόρευση στους υπαίθριους χώρους θα ήταν καθολική (όπως έχει αρχίσει να γίνεται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες).

Έτσι όμως δεν εξασφαλίζεται η προστασία ούτε των ανηλίκων αλλά ούτε και των ενήλικων από το παθητικό κάπνισμα. Ο προσδιορισμός «κλειστοί και υπαίθριοι» θα έπρεπε να αναφέρεται σε όλες τις υποκατηγορίες χώρων (διεξαγωγής αθλοπαιδιών, ψυχαγωγίας και συγκέντρωσης ανηλίκων, ομαδικών αθλημάτων και χώρους αθλητικών εκδηλώσεων). Επιπλέον, εκτός από τους υπαίθριους χώρους των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (βλ. παραπάνω παράγραφος Β.1) θα έπρεπε να καλύπτονται και άλλοι υπαίθριοι χώροι όπου συχνάζουν ή όχι

³ Άρθρο 6 Διοικητικές κυρώσεις (προστέθηκε με το Νόμο 3868/2010 άρθρο 17 παρ. 11), παράγραφος 6 «Με απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη και άλλων συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται τα όργανα, η διαδικασία ελέγχου, πιστοποίησης των παραβάσεων και επιβολής των πιο πάνω προστίμων, το ύψος των προστίμων, τα κριτήρια επιμέτρησης του ύψους του προστίμου, η διαδικασία είσπραξης των προστίμων, όπως και η διάθεση των εσόδων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

ανήλικοι (θερινοί κινηματογράφοι, υπαίθριοι χώροι εκδηλώσεων και συναυλιών, παραλίες, θέατρα, υπαίθριοι χώροι πλοίων, ιδιωτικά σκάφη – κατ' αναλογία με τα αυτοκίνητα κ.ά.).

Επίσης το ύψος των προστίμων θα μπορούσε να ευθυγραμμιστεί με το ύψος των προστίμων που επιβάλλονται στους καπνίζοντες σε αυτοκίνητα στα οποία επιβαίνουν ανήλικοι (βλ. παράγραφος 1 σημείο η) του άρθρου 3 παραπάνω).

Συνεπώς προτείνεται η αναδιατύπωση του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ) ως εξής:

στ) η κατανάλωση προϊόντων καπνού σε όλους τους κλειστούς και υπαίθριους δημόσιους χώρους. Σε περίπτωση παρουσίας ανήλικων για κάθε παράβαση της παρούσας διάταξης επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 1.500 ευρώ στους παρανόμως καπνίζοντες και 3.000 ευρώ στους υπεύθυνους διαχείρισης των παραπάνω χώρων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι σχετικά με την απαγόρευση του καπνίσματος σε κλειστούς και υπαίθριους χώρους, ιδίως όταν υπάρχουν ανήλικοι.

2. Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) (προσθήκη) «Δεν συνιστά προώθηση προϊόντων η διενεργούμενη σύμφωνα με τους κανόνες του Διεθνούς Κώδικα Δεοντολογίας για την Πρακτική της Έρευνας Αγοράς και της Κοινωνικής Έρευνας (International Code of Marketing and Social Research Practice), του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Κοινής Γνώμης και Έρευνας Αγοράς (ICC/ESOMAR) και του Κώδικα Δεοντολογίας του Συλλόγου Εταιρειών Δημοσκόπησης και Έρευνας Αγοράς (ΣΕΔΕΑ) έρευνα αγοράς. Ως έρευνα αγοράς νοείται η συστηματική συλλογή και ανάλυση των απόψεων ή θέσεων ατόμων ή οργανισμών με τη χρήση μεθόδων των εφαρμοσμένων κοινωνικών επιστημών και στόχο την υποβοήθηση προσώπων ή φορέων στη λήψη αποφάσεων.»

Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω κώδικες δεοντολογίας προβλέπουν ειδικές διατάξεις σχετικά με τους ανήλικους. Επιπλέον, εάν η διαφήμιση καπνικών προϊόντων απαγορεύεται σύμφωνα με το πρώτο μέρος του άρθρου, είναι λογικό να απαγορευτεί γενικά και ο δειγματισμός καπνικών προϊόντων στους εξωτερικούς, υπαίθριους και εσωτερικούς χώρους, πλην των εσωτερικών χώρων των σημείων πώλησης προϊόντων καπνού.

Συνεπώς προτείνεται η αναδιατύπωση της προσθήκης στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) ως εξής:

Δεν συνιστά προώθηση προϊόντων η διενεργούμενη σύμφωνα με τους κανόνες του Διεθνούς Κώδικα Δεοντολογίας για την Πρακτική της Έρευνας Αγοράς και της Κοινωνικής Έρευνας (International Code of Marketing and Social Research Practice), του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Κοινής Γνώμης και Έρευνας Αγοράς (ICC/ESOMAR) και του Κώδικα Δεοντολογίας του Συλλόγου Εταιρειών Δημοσκόπησης και Έρευνας Αγοράς (ΣΕΔΕΑ) έρευνα αγοράς. Ως έρευνα αγοράς νοείται η συστηματική συλλογή και ανάλυση των απόψεων ή θέσεων ατόμων ή οργανισμών με τη χρήση μεθόδων των εφαρμοσμένων κοινωνικών επιστημών και στόχο την υποβοήθηση προσώπων ή φορέων στη λήψη αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται ο δειγματισμός και η δωρεάν διάθεση καπνικών προϊόντων σε ανήλικους καθώς και σε εξωτερικούς, υπαίθριους και εσωτερικούς χώρους.

3. Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο η) «Απαγορεύεται η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων προϊόντων καπνού στους κινηματογράφους.»

Το εν λόγω στοιχείο δεν τροποποιείται. Ωστόσο, η ισχύουσα νομοθεσία⁴ και οι σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις επιβάλλουν την συμπλήρωσή του με πρόβλεψη για τη **διαφήμιση με οπτικοακουστικά μέσα** και με τη **χρησιμοποίηση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών** (διαδίκτυο, ψηφιακά ραδιόφωνα και τηλεοράσεις κλπ.) καθώς και **μέσων κοινωνικής δικτύωσης**.

⁴ Πρβλ. εγκύκλιο 38000/16.05.2018 του Υπουργείου Υγείας με θέμα «Απαγορεύσεις της διαφήμισης, προώθησης και προβολής των προϊόντων καπνού» (ΑΔΑ: Ω361465ΦΥΟ-ΘΡΝ)

Συνεπώς προτείνεται η συμπλήρωση του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο η) ως εξής:

η) Απαγορεύεται η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων προϊόντων καπνού στους κινηματογράφους, με οπτικοακουστικά μέσα και με τη χρήση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Δ. Άρθρο 19 Καπνικά μασώμενα προϊόντα

Αφορά την παράγραφο 22 του άρθρου 96 του ν. 4600/2019 (Α' 43), όπως τροποποιεί τα άρθρα 15 παρ. 2, 17 παρ. 13 και 18β του ν. 4419/2016 (Α' 174), η οποία αντικαθίσταται ως εξής: «Οι διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 17 και του άρθρου 18β αρχίζουν να ισχύουν έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 15 αρχίζει να ισχύει από 01.04.2020.»

Επισημαίνεται ότι στην πραγματικότητα, η αλλαγή αφορά την παράταση της αναστολής ισχύος μόνο της παραγράφου 2 του άρθρου 15 (με την οποία απαγορεύεται η κυκλοφορία στην αγορά του καπνού μύτη, του καπνού που λαμβάνεται από τη μύτη και των υποκατάστατων καπνού). Ωστόσο, η διατύπωση της προτεινόμενης τροποποίησης φαίνεται να παρατείνει κατά έξι μήνες και τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 17 (αφορά τις συσκευασίες των νέων προϊόντων καπνού) και του άρθρου 18β (αφορά την κυκλοφορία των ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης με μη νικοτινούχο υγρό).

Συνεπώς προτείνεται η ορθή διατύπωση της προτεινόμενης τροποποίησης της ως άνω παραγράφου 22 του άρθρου 96 πρέπει να είναι:

Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 15 αρχίζει να ισχύει από 01.04.2020. Οι διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 17 και του άρθρου 18β αρχίζουν να ισχύουν από 09.09.2019 ήτοι έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του Νόμου 4600/2019.